

APRENDER LINGUAS ESTRANXEIRAS

100 minutos de contacto co portugués

O galego é útil. Esa é a conclusión á que chegan os alumnos despois de participar no obradoiro “Ops! O portugués simples”, impartido pola Asocia-

ción Galega da Lingua (Agal). En 100 minutos os estudantes entran en contacto co portugués, descubren a potencialidade da lingua, aprenden a

distinguir ‘falsos amigos’ e coñecen *sítes* onde atopar material (cancións, películas...) co que seguir aprendendo de maneira autónoma.

VIGO | Ana Saá

O primeiro minuto adoptan cara de susto. Aos tres minutos os seus oídos xa están afeitos á nova fonética. E despois de 100 queren seguir aprendendo. Son moitos os alumnos galegos de máis de 12 anos que entraron en contacto por primeira vez co portugués a través de “Ops! O portugués simples”, un obradoiro impartido pola Asociación Galega da Lingua (Agal) nalgúns centros de ensinanza secundaria. “Son moitos os rapaces que non saben aínda que o galego lles pode servir para falar portugués”, afirma Valentim R. Fagim, presidente de Agal e profesor de portugués. “Cando tiña 19 anos ninguén me explicara que co galego era capaz de aprender e entender o portugués, por iso as ‘víctimas’ desa xeración ‘frustrada’ decidimos poñer en marcha esta

Valentim R. Fagim, durante unha das aulas nas que os alumnos entran en contacto co portugués.

país veciño”, comenta Valentim R. Fagim. “Por este motivo, no rural hai máis resistencia a dominar a norma, mentres que os castelán falantes teñen a vantaxe de aprendela correctamente e usala segundo o aprendido”, engade. Varios actores son os responsables desta carencia. “Non podemos culpar só á Administración, sería bo facer autocritica e preguntarnos por que o portugués non ocupa todo o lugar que debería”, reflexiona o presidente de Agal.

Unidade didáctica

Cal é a visión que teñen os estudantes galegos do portugués? “Saben que é unha lingua estranxeira, fácil de entender e próxima, pero coa que non interactúan”, comenta Valentim R. Fagim, e expón as dúas vías para a súa aprendizaxe: “Pódese impartir como segunda lingua estranxeira ou podería incluírse como unidade didáctica na materia de lingua galega”. Ademais, “hai demanda, pero non existen prazas oficiais para docentes en portugués, pero para alemán, por exemplo, si”, di. Achegarse hoxe en día ao portugués non resulta tan difícil. “Antes non atopabas moitos libros en portugués e non había Internet, pero agora calquera rapaz pode aprender buscando na Rede música, filmes ou textos”, explica o docente.

Os centros nos que se impartirá este curso esta semana son IES Melide, IES Martiguesela (O Barco), IES Meendiño (Redondela), A nosa señora da esperanza (Vigo) e IES Politécnico de Vigo.

“Cando tiña 19 anos ninguén me explicara que co galego era capaz de entender o portugués”, afirma Valentim R. Fagim

iniciativa”, engade.

Os docentes comezan a falar o portugués na aula e cando os alumnos non entenden unha palabra ou expresión deben facer un estalo cos dedos para que lles expliquen o que significa. “Unha maneira que temos de saber se están prestando atención ou comprenden o que lles dicimos é facendo chistes, e se rin é que

entenden o que lles explicamos”, comenta o filólogo.

As aulas, dun total de 100 minutos, divídense en catro partes. Na primeira unidade (“Ler está ao alcance dos nosos ollos”) móstrase-lles que un texto en portugués pode ser lido á galega sen esforzo. Na segunda (“Temos moito que gañar”) descubren os países que falan portugués, a potencialidade de Brasil e o tamaño que ten ese país. “Os alumnos descubren a vantaxe competitiva que teñen con respecto a outros rapaces de cidades como Madrid”, asegura Valentim R. Fagim. “Neste sentido os galegos somos especiais”, engade.

Na terceira unidade (“Sabemos moito pero non debemos confiar-

nos”) aprenden que, aínda que se emprega un léxico común, poden atoparse dificultades léxicas (sinónimos, falsos amigos, palabras modernas...). E por último (“Podes aprender ti mesmo/a”), os estudantes fornécense de *sítes* nos que atopar música, cine, libros, textos, xogos... para aprender de maneira autónoma a través da Rede.

O rural e a cidade

Non é un mito que nas grandes cidades se fala máis castelán e que no rural predomina o galego. “Nas zonas rurais o portugués parece un complemento do galego, mentres que para un sector das grandes cidades o galego e o por-

tugués son vistos como linguas estranxeiras”, manifesta o presidente de Agal. “Cando nun instituto do rural sae a palabra ‘bochecha’ todos os rapaces a coñecen de empregala no día a día, mentres que nas cidades aprendérona ou nunha aula de galego ou cos debuxos animados de Sin Chan, pero non a utilizan nunca”, explica Fagim.

Tamén hai diferenzas en canto ao contacto que hai con xente de Portugal no norte e no sur. “Nos centros de Vigo, por exemplo, é fácil atopar rapaces que teñan amigos portugueses e un contacto próximo coa lingua, sen embargo os nenos e nenas do norte teñen un vocabulario máis rico a pesar do escaso contacto con xente do

Alumnos facendo un exercicio na aula “Ops!”.

Os alumnos de primaria, os próximos aprendices coa figura do ‘Come come’

Os obradoiros que se imparten na actualidade van dirixidos a estudantes maiores de 12 anos, que cursen ciclo superior de primaria, secundaria, bacharelato, Formación Profesional ou ensino de adultos. Pero a partir do próximo curso escolar Agal iniciará uns obradoiros destinados ao ensino primario a través da figura do ‘Come come’ en colaboración con Carlos Valcárcel. “Aos máis pequenos cústalle máis aprender as diferenzas de idioma, por iso recorreremos a unha personaxe coñecida por eles para achegalos

ao portugués a través do xogo”, explica Fagim.

Ademais, do 4 ao 9 de xullo celebrárase en Santiago o festival *Émundial*. “O nexo común estará nas persoas e realidades que falan a nosa lingua con diferente musicalidade, cores e formas”, adianta o presidente de Agal. Haberá exposicións, mesas redondas, concertos, gastronomía e cinema que poñan de manifesto esa proximidade entre o galego e o portugués. APorto é o nome dos cursos que a Asociación Galega da Lingua impartirá no mes de agosto na Fa-

culdade de Letras da Universidade do Porto en colaboración con Andaime, unha plataforma galega que promociona a lingua e cultura galegas no ámbito da lusofonía. As xornadas están enfocadas á expresión oral e “están abertas ao público en xeral, pero sobre todo a docentes de seccións bilingües interesados en aprenderlo ben para impartir aulas en portugués”, afirma Valentim R. Fagim. Por agora o IES 12 de Outubro de Ourense é o único que conta con seccións bilingües en portugués.